

Personvernemnda  
Postboks 4594 Nydalen

0404 OSLO

Deres referanse

Vår referanse (bes oppgitt ved svar)  
07/00062-9 /cbr

Dato  
6. juni 2007

## **Oversendelse av klagesak - eiendomsbase på [www.budstikka.no](http://www.budstikka.no)**

### **Sakens bakgrunn**

Den 18. januar 2007 mottok Datatilsynet en henvendelse fra Norsk Eiendomsinformasjon AS (heretter kalt NE), ved advokat Mette Borchgrevink. NE er 100% eiet av Justisdepartementet, og har ansvaret for å drifte, forvalte og utvikle Grunnboken. Virksomheten formidler kart- og eiendomsdata, og har enerett på salg av grunnboksdata.

NE ba om at Datatilsynet vurderte lovligheten av en tjeneste som Asker og Bærum Budstikke (heretter kalt Budstikka) har på sine nettsider. Kort fortalt innebærer tjenesten at opplysninger om eiendomsoverdragelser som har funnet sted i Asker og Bærum tilbake til 2002 er gjort allment tilgjengelig i en søkbar database. Databasen er bygget opp av opplysninger som Budstikka har fått utelevert fra NE. Tjenesten er nærmere beskrevet i brev fra NE av 18. januar 2007.

NE anførte overfor Datatilsynet at Budstikkas tjeneste innebærer en utlevering av personopplysninger som er i strid med personopplysningslovens grunnkrav ved behandling av personopplysninger, herunder krav til behandlingsgrunnlag.

I brev av 9. februar 2007 ga Budstikka, ved advokat Camilla Vislie, sine kommentarer til saken. Budstikka anførte at publiseringen skjedde utelukkende for journalistiske formål, og at personopplysningslovens grunnkrav derfor ikke kommer til anvendelse på behandlingen, jf personopplysningslovens § 7.

I vedtak av 28. februar 2007 avviste Datatilsynet å ta henvendelsen fra NE til behandling. Begrunnelsen for avvisningen var at personopplysningslovens grunnkrav ikke kom til anvendelse på forholdet, da Budstikkas publisering skjer utelukkende til journalistiske formål, jf personopplysningslovens § 7.

I brev av 21. mars 2007 klaget NE på Datatilsynets vedtak, og den 16. april 2007 ble det avholdt et møte mellom Datatilsynet og NE i sakens anledning.

Budstikka gav tilsvaret til klagen i brev av 18. april 2007.

Datatilsynet har vurdert klagen, men finner ikke grunnlag for å gjøre om vårt vedtak. De anførsler som er fremmet vil bli behandlet i det følgende.

## **Budstikkas anførsler og Datatilsynets vurderinger**

### **Er Datatilsynets vedtak beheftet med en saksbehandlingsfeil?**

I klagen anfører NE at Datatilsynets vedtak er beheftet med saksbehandlingsfeil. Det vises i den forbindelse til at tilsynet ikke har forholdt seg til partenes anførsler i tilstrekkelig grad, og at vedtaket derfor fremstår som mangelfullt begrunnet. Det anføres videre at manglende begrunnelse kan ha virket bestemmende for vedtakets innhold.

Datatilsynet finner ikke grunnlag for å gå nærmere inn i en vurdering av om tilsynets vedtak er tilstrekkelig begrunnet i henhold til de krav som forvaltningsloven oppstiller. Datatilsynet vil i den forbindelse anføre at eventuelle mangler i vår begrunnelse uansett må anses å være reparert gjennom tilsynets klagebehandling, herunder foreliggende oversendelsesbrev til Personvernemnda.

### **Kommer personopplysningslovens grunnkrav til anvendelse på publiseringen?**

Det følger av jf personopplysningsloven § 7 at personopplysningslovens grunnkrav ikke kommer til anvendelse på "behandling av personopplysninger utelukkende for kunstneriske, litterære eller journalistiske, herunder opinionsdannende, formål". Det springende punktet i denne saken er således hvorvidt Budstikkas tjeneste er å anse som en behandling som skjer utelukkende til journalistisk formål.

#### 2.1 Nærmere om kravet til at behandlingen skal ha "journalistisk formål"

##### *2.1.1 Generelt*

Hvorvidt en behandling skjer for et journalistisk formål skal bero på en konkret vurdering i den enkelte sak. Sentralt i vurderingen står en avveining mellom de hensyn som taler for henholdsvis personvern og ytringsfrihet.

I forarbeidene til personopplysningslovens § 7 (Ot prp nr 92 1998/99 s 82) heter det om forholdet mellom ytringsfrihet og personvern at

”Den nærmere grensedragning må finne sted gjennom praktiseringen av loven. Det må da legges vekt på at formålet med direktivbestemmelsen er å verne ytringsfriheten, noe som blant annet innebærer at man skal kunne ta imot og spre opplysninger uten innblanding av offentlige myndigheter (...). Dette gjør at *begrepet ”journalistiske formål” må gis et vidtrekkende innhold (...).* (...) begrensninger i lovens anvendelse av hensyn til ytringsfriheten også gjelder andre typer ytringer enn dem det er naturlig å karakterisere som ytringer for journalistiske formål.”

Datatilsynet forstår uttalelsene dit hen at terskelen for hva som er å anse som journalistisk virksomhet, i personopplysningslovens forstand, skal ligge svært lavt.

I klagen anfører NE at det skal gjøres unntak fra personopplysningsloven bare i den utstrekning det er *nødvendig* av hensyn til ytringsfriheten. I den forbindelse viser NE til EU-direktivet og artikkel 29-gruppens rekommendasjon, hvoretter det oppstilles et proposjonalitetsprinsipp. NE anfører videre at eiendomsbasen ikke er nødvendig for Budstikkas mulighet til å utfolde journalistisk virksomhet og fri meningsdannelse, og at Datatilsynet derfor går for langt i å unnta behandlingen fra personopplysningslovens bestemmelser.

Datatilsynet er enige i at direktivet gir anvisning på en nødvendighetsvurdering. Dette kravet kan implementeres i norsk rett på to ulike måter: enten ved at loven selv gir anvisning på at det skal foretas en konkret nødvendighetsvurdering ved anvendelse av loven, eller ved at nødvendighetsvurderingen foretas av lovgiver i forbindelse med fastsettelsen av lovens bestemmelser. Da personopplysningsloven ble utarbeidet ble det først fremmet et forslag hvoretter det skulle bero på en konkret nødvendighetsvurdering hvorvidt lovens enkelte bestemmelser skulle fravikes i det enkelte tilfellet (NOU 1997:19 s 105-108). Av hensyn til forutberegnlighet ble dette endret, og man vedtok en bestemmelse hvor det fremgår uttrykkelig hvilke bestemmelser i personopplysningslovens som skal komme til anvendelse også ved behandling til journalistiske formål (Ot prp 92 1998-99 s 107). Dagens lovtekst er således et resultat av den nødvendighetsvurderingen som direktivet gir anvisning på. Etter Datatilsynets vurdering er det ikke grunnlag for å hjemle noe ytterligere krav om nødvendighet.

### 2.1.2 Datatilsynets vurdering

#### *Den behandlingsansvarliges virksomhet - redaksjonelt arbeid*

Ved vurderingen av om hvorvidt det foreligger et journalistisk formål har Datatilsynet tatt hensyn til at det er en avis som er å anse som behandlingsansvarlig i dette tilfellet. Hensynet til den frie presse, og pressens stilling som den fjerde statsmakt, tilsier at Datatilsynet bør være ekstra varsom med å regulere nettopp pressens virksomhet. Det vises i den forbindelse til personopplysningslovens forarbeider (Ot prp nr 92 1998/99 s 80) hvor det forutsettes at pressen selv tar ansvaret for personvernet gjennom selvjustisordninger som Pressens Faglige Utvalg (PFU) og Vær varsom - plakaten.

Men medievirksomheter, herunder aviser og radio/tv-selskaper, bedreiver ikke utelukkende journalistisk virksomhet. Og særlig er det nettopp på deres internettsider at det nå finnes tjenester og ulike tilbud som vanskelig kan sies å være utslag av tradisjonell journalistisk

virksomhet, for eksempel chatrooms, blogger og ulike klubber (herunder slankeklubb). Det må derfor kreves at behandlingen skjer som en del av det redaksjonelle arbeidet i avisen.

NE anfører i klagen at Budstikkas bearbeiding av opplysningene er av ren teknologisk art, og således ikke har noe journalistisk formål. Til dette vil Datatilsynet bemerke at bransjen har tildelt Budstikka bronsemedaljen i kåringen Årets avisside på nett, nettopp for denne tjenesten. Datatilsynet finner å kunne legge til grunn at bransjens egne organer derved har vurdert at nettstedet er et resultat av redaksjonelt arbeid (av en viss kvalitet). Dette er en vurdering som Datatilsynet vanskelig finner å kunne sette til side.

#### *Krav om at det skal foreligge en ”ytring”?*

I klagen anfører NE det at det må være et minimumskrav for at noe skal være omfattet av ytringsfriheten at det faktisk foreligger en ”ytring”, dvs at det fremmes ”bestemte synspunkter på forhold som gjør det relevant å gjøre bruk av personopplysninger”. NE viser i den forbindelse til Schartum/Bygrave: Personvern i informasjonssamfunnet.

Datatilsynet kan ikke se at det er grunnlag for å hevde at dette er gjeldende rett i dag. Datatilsynet viser i den forbindelse til Personvernemndas avgjørelse i Karatesaken (PVN-2005-14). På hjemmesiden til en stilartsorganisasjon innen karate (SKAN) ble det offentliggjort rene resultatlistor og andre historiske fakta vedrørende organisasjonen og dens medlemmer. Personvernemnda uttalte om den behandling som der fant sted at

”... SKANs hjemmeside fremstår som enhver klubbside på Internett med resultater, rangeringer og klubbrelaterte nyheter. Etter nemndas syn omfattes klubbiden av begrepet ”journalistisk formål” i personopplysningslovens § 7. Personopplysningene om klager som er publisert på nettsiden kan derfor ikke kreves slettet.”

Datatilsynet forstår nemndas uttalelser dit hen at også formidling av rene faktaopplysninger vil kunne være beskyttet av ytringsfriheten, selv om dette vanskelig kan sies å representere en ytring som nevnt over.

#### *Opplysningenes art – hvor integritetskrenkende er behandlingen?*

Ved vurderingen er det også av betydning i hvilken grad behandlingen er integritetskrenkende. Det vises i den forbindelse til formålsbestemmelsen i personopplysningslovens § 1.

I dette tilfellet behandles rene realopplysninger, altså vedrørende eiendomsforhold. Dette er opplysninger som tradisjonelt ikke er ansett å være særlig beskyttelsesverdige ut fra personvernens syn. Datatilsynet vil i den forbindelse bemerke at de uttalelser som tilsynet har gitt vedrørende GAB-registeret (brev av 9. januar 2003 til NE og høringsuttalelse av 30. oktober 2002 til forslag om ny GAB-forskrift) og Småbåtregisteret gjelder for den behandlingen av slike opplysninger som faller innenfor loven, og således har liten relevans i denne forbindelse.

Samtidig vil Datatilsynet bemerke at sammenstillingen av opplysninger om den enkeltes historiske eierforhold til ulike boligeiendommer er egnet til å si noe om endringer i

vedkommendes sivilstatus (at man flytter sammen med noen eller fra noen, og hvem vedkommende er), samt om den enkeltes private økonomiske konjunkturer (at man kjøper seg ”opp” eller ”ned” i markedet). Datatilsynet har mottatt publikumshenvendelser som viser at nettopp dette oppleves å være integritetskrenkende.

#### *Opplysningenes art – underlagt offentlighet eller ikke?*

Ved vurderingen er det endelig av betydning at det er tale om opplysninger som kommer fra registre som er *offentlig tilgjengelige* for den enkelte. Det innebærer at Stortinget har vurdert at dette er opplysninger som av ulike hensyn bør tilfalle offentligheten.

#### *Konklusjon*

Etter en konkret vurdering av ovenstående momenter finner Datatilsynet at formålet med den aktuelle behandlingen er journalistisk. Behandlingen er i dette tilfellet ikke så integritetskrenkende at det er grunnlag for å sette pressens ytringsfrihet vedrørende offentlig tilgjengelige opplysninger til side. Dette gjelder selv om registreringen ikke beror på frivillighet.

### 2.2 Nærmere om kravet til at behandlingen skal være ”utelukkende” for journalistisk formål

For at personopplysningslovens grunnkrav skal settes til side er det et vilkår at formålet ”utelukkende” er journalistisk, jf personopplysningslovens § 7.

I brev av 18. februar 2007 anfører NE at formålet med eiendomsbasen er ren forretningsvirksomhet, og således underlagt personopplysningslovens bestemmelser. Til dette vil Datatilsynet bemerke at ”forretningsvirksomhet” ikke er et formål som er konkret nok til å kunne vurderes som et behandlingsformål i forhold til personopplysningslovens bestemmelser. Det vises i den forbindelse til at personopplysningslovens § 11 litra b krever at et behandlingsformål skal være uttrykkelig angitt, hvilket må innebære et krav om konkretisering.

Datatilsynet kan ikke se at behandlingen i dette tilfelle gjøres for noe annet formål enn det journalistiske, og finner derfor formålet er utelukkende journalistisk.

### **Avsluttende merknader**

Datatilsynet fastholder at Budstikka sin behandling av personopplysninger på sin nettbaserte eiendomsbase skjer utelukkende for journalistiske formål. Det innebærer at personopplysningslovens grunnkrav til behandling av personopplysninger ikke får anvendelse.

Datatilsynets finner etter dette at det ikke er grunnlag for å gjøre endringer i tilsynets vedtak av 28. februar 2007 om å avslå å vurdere Budstikkas eiendomsbase i henhold til personopplysningslovens grunnkrav, og oversender saken til klagebehandling i Personvernemnda. Sakens dokumenter følger vedlagt.

Klager har fått en kopi av dette oversendelsesbrevet.

Med hilsen

Georg Apenes  
direktør

Cecilie L. B. Rønnevik  
rådgiver

Kopi: Thommessen Krefting Greve Lund AS, Postboks 1484 Vika, 0116 OSLO  
Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA, Postboks 1829 Vika, 0123 OSLO

Vedlegg: kopi av sakens dokumenter